

בש"פ 2145/19 - מדינת ישראל נגד מיכאל טוביה גנור

בבית המשפט העליון

בש"פ 2145/19

כבד השופט מ' מוז

לפני:

מדינת ישראל

המבקשת:

נגד

מיכאל טוביה גנור

המשיב:

בקשה למתן רשות לעורר על החלטתו של בית
המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופת נ' בכור) בעמ"י
21.3.2019 מיום 49213-03-19

תאריך ישיבה: ט"ו באדר ב' התשע"ט (22.03.2019)

עו"ד תמר פרוש; עו"ד אלעד פנחס

בשם המבקשת:

עו"ד בועז בן צור; עו"ד מאיר ארנפלד; עו"ד כרמל בן
צור

בשם המשיב:

החלטה

1. בקשה למתן רשות לעורר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכיות אכיפה - מעצרם), התשנ"א-1996 (להלן: "חוק המעצרם") על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 21.3.2019 בעמ"י 49213-03-19, בגין התקבל ערער המשיב על החלטת בית המשפט השלום בראשון לציון לציון מיום 20.3.2019 בעמ"י 47858-03-19 והורה על שחרורו של המשיב ממעצר בתנאים מגבלים.

2. המשיב נעצר כחודש ביום 9.7.2017 במסגרת הפרשה המכונה "תיק 3000" או "תיק הצלולות" (להלן): הפרשה, ההחלטה כוללת חсадות כבדים לביצוע עבירות שוחד, מרמה, הלבנת הון וכן עבירות נוספות. מעצרו של המשיב הואר מעת לעת עד ליום 21.7.2017 בו נחתם עמו הסכם עד מדינה ומ梓ה היה נתן למשרר בית עד לחודש ספטמבר 2017.

3. ביום 19.3.2019 בעקבות פגיעה שיזמו בא-כוו המשיב עם פרקליטת מחוז תל-אביב (מיסוי וככללה), זומן המשיב למשרד היחידה החקירתה. בפגיעה ביקש המשיב למסור גרסה נוספת על הגרסאות שמסר עד כה. לאחר השיחה, נחקר המשיב באזהרה ובסיום חקירותו הוחלט לעצרו לצורך המשך החקירה.

4. ביום 20.3.2019 הובא המשיב בפני בית המשפט השלום בראשון-לציון לדין בבקשת להארכת מעצרו בחמשה ימים. בדיון טענה בא-כח המדינה כי עקב העלאת גרסה חדשה ושוונה מצד המשיב, נדרשות פעולות חקירה שונות, שהוצעו בבית המשפט, המחייבות החזקתו של המשיב במעצר, בשל חשש לשיבוש פעולות החקירה מצד המשיב. בא-כח המשיב טען כי בנסיבות העניין, אחורי שהמשיב היה עצור בעבר ושוחרר, על המדינה להראות עניין מהותי חדש כדי יצדיק את עילת המעצר המחודשת.

בית משפט השלום (הנשיאה ע' רון) נעתר לבקשתו והאריך את מעצרו של המשיב בחמשה ימים עד ליום 24.3.2019 ساعה 16:00. נקבע כי לנוכח גרסתו החדש של המשיב ישן פעולות חקירה נוספת שיש לבצע. כן נקבע כי לנוכח החשש לשיבוש הליכי חקירה מצדו כמה עילת חדשה המצדיקה את מעצרו של המשיב, וכי לא ניתן להסתפק בחלופת מעצר.

5. המבקש ערך על ההחלטה זו בבית המשפט המחוזי. בדיון טען בא-כח המשיב כי מחודש ספטמבר 2017 עת הסתיים מעצר הבית של המשיב ועד לימים האחראים, ביקש לא העלה טענה בדבר חשש לשיבוש הליכי משפט מצד המשיב. עובדה זו מעידה, לשיטת בא-כח המשיב, כי עילת המעצר המחודשת נועצה בכך שהיחידה החקירתה סבורה שנייה גרסתו של המשיב יכול להניב טענה שיבוש הליכי משפט וזה לעומת טענה שגואה בתכליות. עוד ציין כי מתן פרשנות אחרת לדברים שמסר המשיב בחקירה, מבלי שיחזור בו מתוכן דבריו, אינה מצדיקה את השבתו למעצר.

בבית המשפט המחוזי (השופט נ' בכור) קבע כי במצב הדברים האמור מדובר בהשבה למעצר, ובנסיבות אלה יש לבחון האם מתקיימים נימוקים חריגים ובכדי משקל המצדיקים את חידוש מעצרו של המשיב. למשל נמצא לדעתו נימוקים כאלה קבע בית המשפט כי אין הצדקה למעצר וניתן להסתפק בחלופת מעצר. נקבע כי חלופת המעצר תאפשר את המשך פעולות החקירה הנדרשות וכן תוך איון החשש לשיבוש הליכי חקירה.

6. כלפי החלטתו זו של בית המשפט המחוזי הוגשה לבית משפט זה בקשה מטעם המדינה למתן רשות לעורר.

7. בבקשתה חוזרת המדינה על טענותיה תוך שהדגישה כי שגה בית משפט קמא בקבלו את טענת המשיב לפיה מדובר בנסיבות תוך התעלמות מכך שגרסתו החדש, בה שינוי מהגרסה שמסר בעבר במסגרת מעמדו כ"עד מדינה", יוצרת מצב חדש המצדיק פתיחה מחדש של החקירה.

עוד טענת המדינה כי התנהלותו של המשיב בעבר, וככלל זה גם התנהגותו במהלך חקירותו מחזקות את החשש מפני שיבוש החקירה על ידי המשיב, لكن שחרורו בשלב זה עלול לגרום נזק בלתי הפיך לחקירה וכטזאה מכך גם לאינטראס הציבורי. אשר על כן לשיטתה יש מקום ליתן רשות ערע ולהורות על מעצרו של המשיב.

.8. בתגובה לבקשת שהוגשה מטעם המשיב הבודק חוזר המשיב על טענותיו כפי שהועלו בפני הערכאות דלמטה.

.9. בדיון לפני חזרו באי כוח הצדדים על עיקרי טיעוניהם דלעיל. באת כוח המדינה ציינה כי העילה לבקשת רשות לעורר היא החשש לפגיעה מהותית באינטרס הציבורי שיסודה בחשש מbose לשיבוש חקירה מצד המשיב אם ישוחרר מעצרו. כן הודגש כי טעה בית משפט קמא בכך שסביר כי מדובר אר ב"פרשנות" של המשיב לגרסתו של ג' עבר. לטענת המדינה מדובר בגרסאות שונות מהותית מלאה שניתנו על ידי המשיב בעבר המחייבות חקירה מחדששת בהיבטים שונים, לרבות מהותו, רקו ונסיבותיו של שינוי הגרסה מצד המשיב. לעומת המדינה אין בחלופת מעצר כדי לאין את החשש המוחשי לשיבוש חקירה.

מנגד, בא כוח המשיב טען כי המדינה לא הרימה בעניינו את הנטול הכבד המוטל עליה כדי להצדיק מתן רשות לעורר לאור הנסיבות הנסיבות של "גלגול שלישי", מעצר ימים ומקרה של השבה למעצר. כן נטען לענין זה כי מדובר במעשה בהליך של "עינוי חוזר" ולא בקשה מעצר ראשונית. אשר לחשש לשיבוש, נטען כי לא ניתן כל בסיס לחשש זה, שכן מאז שוחרר המשיב בחודש ספטמבר 2017 לא הועלתה נגדו כל טענה על ניסיון שיבוש, וכי בעת הוא פנה מיזמתו לפרקיות ולמשטרת למסור גרסה מתוקנת, ואילו ביקש לשבש יכול היה לעשות כן קודם. מכל מקום, ונטען, כי לא הוכח כי אין בחלופת מעצר כדי לאין את החשש לשיבוש. בתגובה לדברים אלה ציינו באי כוח המדינה כי המשיב לא צפה כי יחקיר וייעצר ביום הגיעו למשטרה. הזימן שלו היה "לפגישה" והוא הופתע כאשר נחקר במקום ונעצר, והא- ראה שהוא תכנן לטוס לחו"ל באותו ערב.

בהתאם לאמור קיימת דיון במעמד צד אחד בו הוצגו לי מסמכים המפרטים את פעולות החקירה שכבר בוצעו בעניינו של המשיב ופעולות מתוכנות, וכן מידע המבוסס את החשש הקונקרטי לשיבוש חקירה מצד המשיב, וקיבלי הסבריםetailed מגורם החקירה.

דיון והכרעה

.10. הכללים לענין בקשה לממן רשות ערר ידועים -

"ה מבחנים לממן רשות לעורר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרם), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרם), דורשים, על דרך הכלל, כי במלול תימצא שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית, החורגת מעניינים של הצדדים להליך. יחד עם זאת, נקבע כי במקרים חריגים תוכל להינתן רשות לעורר גם בהתקיים נסיבות פרטניות חריגות המצדיקות זאת. כך למשל, מקום בו נמצא כי זכויות הנאשם נפגעו מידה הדורשה, או במקרים שבהם נראה כי החלטת העראה המבררת לא ייחה את המשקל הראוי לשיקול של ביטחון הציבור (ראו:בש"פ 6311/14 בראם נ' מדינת ישראל (29.09.2014); בש"פ 6300/15ALKASHR נ' מדינת ישראל נ' מדינת ישראל (25.09.2015) (בש"פ 6312/16 עומסי נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (10.10.2016)).

11. לאחר עיון הגעתי למסקנה כי נוכח חשיבותה של החקירה הנדונה בהיבטים של ביטחון המדינה ומונעת שחיתות ברשותו של השולטן, כמו גם קיומו של חשש מוחשי לפגיעה באינטרס הציבורי, יש הצדקה ב厶תנה דן לבחינה נוספת של החלטת בית משפט קמא בבית משפט זה. לפיקח החלטתי ליתן רשות לעורר, לדון בבקשתו למתן רשות ערר Caino היה עורך, ולאחר עיון ושמייעת טענות הצדדים - לקבל את העורר, מהטעמים דלהלן.

12. אינה מקובלת עלי טענת המשיב, שזכה לאימוץ על ידי בית המשפט המוחזוי, כי מדובר בעניינו ב"השבה למעצר", שרק במקרים חריגים ומטעמים כבדי משקל ניתן להצדיקה. אין מדובר בעניינוumi שנעוצר, החקירה מוצחתה והוא שוחרר, וכעת מבקשת הרשות החקורת לשוב ולוועצרו. הנسبות כאן הן שונות וייחודיות. והמהלך בו נקט המשיב, מיזומתו, כאשר בחלוף כ- 20 חודשים מיום שנחתם עמו הסכם "עד מדינה" הוא מבקש לשנות את גרטונו, מהווים מעין "אתחול" של החקירה, המחייב חקירה מחדש של המשיב (ויתכן גם של נחקרים אחרים), על בסיס תשתית עובדתית-ראיתית שונה מזו שהייתה בעת ששוחרר בזמןו ממעצר עקב החתימה על הסכם "עד מדינה" עמו. אוסיף, כי גם אם הייתה מתקבלת את הסיווג של המקרה כ"השבה למעצר" או כהילך של עיון חוזר, לא יהיה בכך כדי לשנות ממשקוני Ci בנסיבות העניין קיימת הצדקה מובהקת לבחינה נוספת של החלטת בית המשפט המוחזוי.

13. מכל מקום, עיקר בעיני הוא האם קיימת כו, בנסיבות שנוצרו עקב המהלך בו נקט המשיב, עילית מעצר המצדיקה את מעצרו, והאם לא ניתן להשיג את תכילת המעצר בדרך של חלופת מעצר (סעיף 13 לחוק המעצרים).

14. כאמור, לטענת המדינה, עקב גרטונו החדש של המשיב נדרשות פעולות חקירה המחייבות החזקתו של המשיב במעצר בשל חשש מפני שיבוש מהלכי החקירה שלא ניתן למנוע אותו בחלופת מעצר.

המדינה הציגה לי כאמור מסמכים המפרטים את פעולות החקירה שכבר בוצעו בעניינו של המשיב ופעולות החקירה נדרשות, וכן פרטי מידע הבסיסים את החשש הקונקרטי לשיבוש החקירה מצד המשיב. לעניין זה הוצגו לי בין היתר פעולות של שיבוש שנקט המשיב בעבר, קודם לחתימה עמו על הסכם "עד מדינה", וכן פרטי מידע עדכניים על פעולות אקטיביות שנקט המשיב קודם להנוכחות הנוכחי המעלים חשש לשיבוש החקירה. זאת, מעבר לחשש האינהרנטי לשיבוש החקירה בנסיבות מעין אלה דן. אוסיף לעניין זה, כי מהפרטים על שינוי הגרסאות שמסר המשיב בחקיותינו הנוכחות עולה כי הניסיון להציג את המהלך של המשיב כ"פרשנות" גרידא לגרסאות שמסר בעבר, מושלטת אchia במציאות.

15. נוכח דברים אלה אני סבור כי המדינה ביססה היבט את קיומו של חשש לשיבוש מהלכי החקירה על ידי המשיב.

16. בית המשפט המוחזוי קבע כי ניתן להסתפק בחלופת מעצר "כדי לאין כל חשש לשיבוש הליכי החקירה על ידי העורר", אך לא נימק מסקנתנו זו. דעתך שוננה. בעבורות מעין אלה מושא החקירה הנדונה ובהתחשב בנפשות הפעולות קשה להעלות על הדעת דרכים למניעת אפקטיבית של שיבוש החקירה, ומכל מקום, ודאי שתנאי השחרור אין בהם כדי לאין את החשש לשיבוש.

בנסיבות אלה אני סבור כי בדיון מצא בית משפט השלום להיענות לבקשת המדינה ולהורות על מעצרו של הנאשם, ולא מצאתי בהחלטתו של בית המשפט המחויז כל טעם שהצדיק התערבותה בהחלטה זו.

17. יודגש, אין כל יסוד לטענה שהועלתה בהליך דلمטה כאילו מדובר במעשה שננקט כ"עונש" על הפרת הסכם עד המדינה, וטוב עשוabei כוח הנאשם כאשר לא חזרו על טענה זו בפני.

18. אשר על כן, אני מקבל את העורר ובהתאם אני מורה על ביטול ההחלטה
של

בית המשפט המחויז ועל השבטה על כנה של החלטתו של

בית משפט השלום המורה על מעצרו של הנאשם עד ליום 24.3.2019 שעעה 16:00.

ניתנה היום, ט"ו באדר בתשע"ט (22.3.2019).

שפט